

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Svar på ISF-rapport (2019:9) Hel sjukersättning från 19 års ålder. En granskning av Försäkringskassans tillämpning efter regeländringen den 1 februari 2017.

Inledningsvis vill vi framhålla att det är värdefullt att ISF har granskat Försäkringskassans tillämpning av den nya bestämmelse om sjukersättning för personer under 30 år då den inte har granskats tidigare. Det är positivt att ISF anser att Försäkringskassans bedömningar om sjukersättning för unga personer håller hög kvalitet.

ISF rekommenderar Försäkringskassan att i de ärenden där det är befogat, säkerställa att de unga försäkrade får information om möjligheten att ansöka om sjukersättning i stället för aktivitetsersättning.

Försäkringskassan instämmer i att det är viktigt att unga försäkrade, i de fall det är befogat, som har stadigvarande helt nedsatt arbetsförmåga får information om möjligheten att ansöka om sjukersättning istället för aktivitetsersättning. Försäkringskassan har metoder och processer som stödjer att den försäkrade får information om detta i samband med att ärendet utreds, men informationen kan behöva lämnas redan innan ärendet har börjat utredas. Försäkringskassan kommer att se över och vid behov göra förändringar på fk.se så att informationen där är relevant och lättillgänglig.

För gruppen unga försäkrade som har aktivitetsersättning och som skulle kunna beviljas sjukersättning, är det viktigt att information om möjligheten att ansöka om sjukersättning lämnas redan innan de eventuellt ansöker om ytterligare period med aktivitetsersättning. Det är viktigt att anpassa den väl utifrån individens specifika situation. Försäkringskassan kommer lämna informationen i samband den uppföljning som görs innan perioden med ersättning löper ut.

ISF rekommenderar Försäkringskassan att se över vilken information om förutsättningarna för beslutet som lämnas i beslut om sjukersättning för unga personer, så att informationen är i enlighet med lagstiftningen.

Försäkringskassan delar ISF:s uppfattning om att det är viktigt att informationen som lämnas i besluten är i enlighet med lagstiftningen. Myndigheten kommer säkerställa att motiveringarna till målgruppen är korrekta. Inom sjuk- och aktivitetsersättningen pågår ett utvecklingsarbete som syftar till att Försäkringskassans beslut ska vara tydliga och korrekta. ISF:s rekommendation är ett viktigt inspel till detta arbete.

ISF rekommenderar regeringen att se över om Försäkringskassan ska kunna pröva sjukersättning även om den försäkrade enbart har ansökt om aktivitetsersättning.

Frågan om Försäkringskassan ska ha möjlighet att pröva sjukersättning även om den försäkrade enbart har ansökt om aktivitetsersättning är komplicerad och behöver utredas noga då det finns många perspektiv att ta ställning till, exempelvis en ung människas valfrihet.

ISF rekommenderar regeringen att utreda hur den särskilda ersättningen för aktiviteter i aktivitetsersättningen ska vara utformad.

Försäkringskassan har i svar på regeringsuppdrag 27 februari 2018¹ och i svar på ISF-rapport 12 maj 2017² lyft frågan om det är ändamålsenligt att myndigheten har samordningsansvaret för fritids- och sysselsättningsaktiviteter. Försäkringskassan anser att det bör övervägas om inte ansvaret för aktiviteter istället borde tilldelas kommunerna som redan i dag tillhandahåller insatser för en stor del av målgruppen. Däremot är det fullt rimligt att Försäkringskassan har ett fortsatt samordningsansvar för att se till att rehabiliteringsinsatser som leder mot arbete kommer till stånd.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Marie Axelsson i närvaro av områdeschef Ingeborg Watz Forslund och verksamhetsutvecklare Anette Almstedt, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Anette Almstedt

¹ Se svar på regeringsuppdrag, 2018-02-27 Utvecklade utredningar inför beslut om aktivitetsersättning och förstärkta insatser för unga med aktivitetsersättning, Dnr 013693-2017.

² Se svar på IS-rapport (2017:5), Aktivitetsersättning till 30 års ålder – vad händer sedan? Dnr 0195674-2017.